

Merkezi yönetim bütçe açığı Aralık'ta 30,8 milyar TL oldu.

Merkezi yönetim bütçe açığı Aralık 2019'da yıllık bazda %68,3 genişleyerek 30,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %9,1 artarak 73,3 milyar TL olurken, bütçe harcamaları da %21,8'lik artışla 104,1 milyar TL'ye ulaştı. Aralık 2018'de 16,2 milyar TL olan faiz dışı açık 26,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

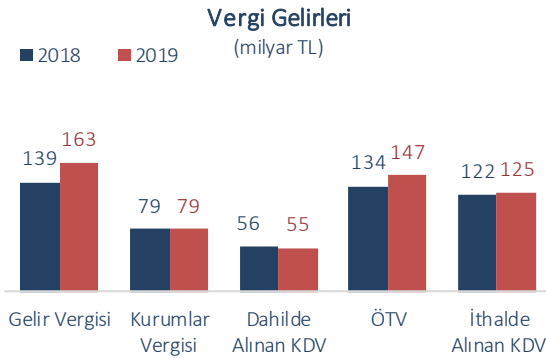
2019 yılında bütçe açığı 123,7 milyar TL...

2018 yılında 72,8 milyar TL olan bütçe açığı 2019 yılında 123,7 milyar TL'ye çıktı. Bu dönemde bütçe gelirleri %15,5, bütçe harcamaları %20,3 arttı. 2018 yılında 1,1 milyar TL fazla veren faiz dışı denge 2019 yılında 23,8 milyar TL açık verdi.

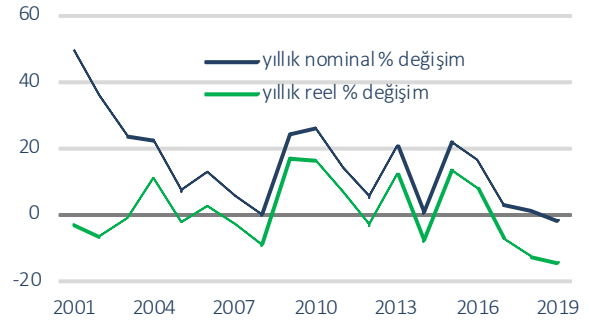
Vergi gelirlerindeki yıllık artış Aralık'ta %31,3 oldu.

Vergi gelirleri yılın son ayında %31,3 ile hızlı artış sergiledi. Bu dönemde dahilde alınan katma değer vergisindeki artış öne çıkarken, özel tüketim vergisi (ÖTV) ile ithalde alınan katma değer vergilerindeki artışlar da dikkat çekti. İç talep koşullarındaki görece toparlanmanın ve Aralık 2018'de uygulamada olan ÖTV indiriminin yarattığı düşük baz etkisinin katkısıyla motorlu taşıtlardan alınan ÖTV %53,1, dayanıklı mallar ve diğer mallardan alınan ÖTV de %85,9 ile hızlı artış kaydetti.

Yıllık gelişmelere bakıldığında ise vergi gelirlerinin 2018'e kıyasla %8,3 ile oldukça zayıf bir artış sergilediği görülüyor. Dahilde alınan katma değer vergisi 2019'da ilk kez nominal olarak gerilerken, ilgili kalemdaki reel düşüş %14,6 oldu.

Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi

Faiz giderlerinde hızlı artış...

Personel giderleri Aralık'ta %18,3 genişleyerek bütçe harcamalarındaki artışta etkili olmayı sürdürdü. Bu dönemde faiz giderleri iki katına çıkarken, sermaye giderlerinin gerilediği izlendi.

Yıllık gelişmelere bakıldığında faiz harcamalarının 2019 yılında %35,1 ile 2001 yılından bu yana en hızlı artışını kaydettiği görülüyor. Bu dönemde faiz dışı harcamaların performansında cari transferler ile personel giderlerindeki artış öne çıkıyor.

Beklentiler...

2019 yılında bütçe gerçekleştirmeleri Eylül ayında yayımlanan Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) yer alan hedeflerle uyumlu bir görünüm sergiledi. Bu dönemde tek seferlik gelirler bütçe açığında daha da yüksek oranlı bir bozulmayı baskıladı. Yılın ilk yarısında bazı sektörlerde vergi indirimlerinin sürmesi ve iç talebin oldukça zayıf seyretmesi bütçe gelirlerini sınırlandırdı. Faiz harcamalarındaki yükseliş de bütçe görünümünü olumsuz etkiledi. 2020 yılında iktisadi faaliyette öngörülen toparlanmanın ve faiz oranlarındaki düşüşün bütçe görünümü açısından pozitif olacağını değerlendiriyoruz. 2019 yılında %3'e yaklaştığı tahmin edilen bütçe açığının GSYH'ye oranı YEP'te yer alan öngörülere göre 2020 sonunda da %2,9 olacak.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Aralık			Ocak-Aralık			2019 Bütçe Hedefi	YEP Tahmini	Gerç./ YEP Tahmini (%)
	2018	2019	% Değişim	2018	2019	% Değişim			
Harcamalar	85,4	104,1	21,9	830,8	999,5	20,3	961,0	992,4	100,7
Faiz Harcamaları	2,1	4,2	100,1	74,0	99,9	35,1	117,3	103,1	96,9
Faiz Dışı Harcamalar	83,4	99,9	19,8	756,8	899,5	18,9	843,7	899,3	100,0
Gelirler	67,2	73,3	9,1	758,0	875,8	15,5	880,4	867,4	101,0
Vergi Gelirleri	45,8	60,1	31,2	621,5	673,3	8,3	756,5	667,6	100,9
Diğer Gelirler	21,4	13,2	-38,1	136,5	202,5	48,3	123,9	199,8	101,3
Bütçe Dengesi	-18,3	-30,8	68,3	-72,8	-123,7	69,9	-80,6	-125,0	99,0
Faiz Dışı Denge	-16,2	-26,6	64,2	1,1	-23,8	-	36,7	-21,9	108,7

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bař Ekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürlür
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.